הלכה · משנה תורה · מפרשים · השגות הראב״ד · ספר קורבנות

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות תמורה

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות תמורה

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/השגות-הראבד-על-משנה-תורה-הלכות-תמורה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611161024 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ב 4
הלכה ו 4
פרק ג 4
הלכה ג 4
הלכה ו 4
פרק ד 5
הלכה ד 5
הלכה יא 5

פרק א

הלכה ב

אבל אם דימה שמותר להמיר והמיר וכו'. א"א בפירוש אמרו בגמרא כסבור שמותר להמיר והמיר גבי תמורה לקי גבי קדשים לא לקי ופירושו הגוזז והעובד באותה תמורה לוקה אבל בקדשים אינו לוקה מפני שהוא הקדש טעות וכן כל הענין שנתפרש בגמרא על אותה פסקא עשה שוגג כמזיד בתמורה וכו' על זה הדרך מתפרשים:

ונכנס ושכח והמיר וכו'. א"א אין כאן שכחה לפי ענין הגמרא אלא טעה שטעה באותו בית סבר שהוא הבית שאמר אכנס בו ואקדיש ואמיר זהו הקדש טעות וגבי תמורה קדוש:

הלכה ו

אין קדשי נכרים עושין תמורה מן התורה. א"א שבושין יש כאן שהנכרי אינו עושה תמורה כלל לא בשלו ולא בשל ישראל אבל ישראל שהמיר בקרבן שהקדיש נכרי להתכפר בו ישראל זהו ספק:

פרק ג

הלכה ג

אמר חצי בהמה זו וכו'. א"א לישנא דגמרא אמר אביי הכל מודים אמר חציה עולה וחציה מעשר דברי הכל עולה קריבה חציה תמורה וחציה מעשר ואפשר שבנוסחא שלו מצא חציה עולה וחציה תמורה דברי הכל קריבה עולה וכן חציה עולה וחציה מעשר ומשמע אפילו לרבי יוסי דאמר יבדק בהנך אין בודקין אלא מסתמא עולה קריבה מ"ט גבי תמורה כיון דאיכא איסורא לא איכוין מעיקרא לאיסורא ולבסוף הוא דטעה ואימליך והמיר וכן גבי מעשר כיון דליתיה לחצאין מעיקרא לא להכי איכוין אבל חציה תמורה וחציה מעשר דבתרווייהו איכא לספוקי להו מנייהו איכוון אסתפקא לה להי מנייהו עדיף דילמא להכי איכוון מעיקרא:

הלכה ו

עולה שנתערבה בזבחים וכו'. א"א כל זה מועתק מן התוספתא בתמורה ולא ירדתי לעומקה ואיני סומך עליה שהיא בלא שיבוש ואיך אפשר שיחלל את התמורה עד שיפול בה מום וכשנפל בה מום איך אפשר להוציאה מן הספק אלא בשתי בהמות שאם היא תמורת עולה מתחלל על אחת והשנית תהיה שלמים נדבה ואם היא תהיה תמורת שלמים תתחלל על זו שעשה שלמים והשנית תהיה עולת נדבה ואחר המעשה

הזה איך יהיו עולה ושלמים מעורבים זה בזה ובגוף התערובת אמרה התוספתא ירעו עד שיסתאבו ויפדו ויביא בדמי היפה שבהן ממין זה וכו'. ובחיי ראשי הוא משבש אותה יותר ממה שהיא משובשת כי לשון התוספתא והרי שתיהן כשני זבחים שנתערבו ולא כעולה ושלמים אלא כזבח תמורה מכ"מ העולה ידועה והשלמים ידועים אלא שאין ידוע אי זה גוף זבח אי זו תמורה לפיכך כשחזר והמיר באחת מהם ואינו ידוע באי זו מהן יש לומר שמא באותה שהיא תמורה המיר ואין תמורה עושה תמורה והרי היא חולין או שמא בזבח המיר והרי היא קדושה קדושת ספק ספק עולה ספק שלמים וצריך כמו כן שתי בהמות לחלל עליהן קדושת העולה וקדושת השלמים ואומר אם זו תמורה חולין היא ואינה צריכה פדיון ואם היא עולה תהא מחוללת על זו ואין כאן עוד ספק ולא שום עירוב. ויש שיבוש בתוספתא וכן בדבריו יש זה והחכם יראה ויבין:

פרק ד

הלכה ד

ואם ילדה זכר אחר שהקריב אשמו וכו'. א"א זה אין לו שורש מאי שנא ממפריש נקבה לעולה וילדה זכר שירעה ויביא בדמיו עולה אף זה אע"פ שדמי אמו עומדין ליקרב עולה הולד לא יקרב עולה:

הלכה יא

כיצד אם הקדיש לבדק ההיכל וכו'. א"א זה לא ידעתי מנין לו שהרי כולן מקדשי בדק הבית הם באים כדתניא הקטרת וכל קרבנות הצבור מביאין מתרומת הלשכה מזבח הזהב לבונה וכלי שרת באין ממותר נסכים מזבח העולה לשכות ועזרות באין מקדשי בדק הבית חוץ לחומת העזרה באין משירי לשכה וכו' אלמא אין שינוי בין קדשי היכל לשאר עזרות ולא למזבח ואולי טעה במה שאמרו אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית אין משנין אותן מקדושה לקדושה והוא סבור כמו שאין משנין מקדשי הבית אפילו מקרבן לקרבן כך אין משנין בבדק הבית אפילו מבדק לבדק ואינו כן שקדשי מזבח אפילו מקדשים קלים לחמורים אין משנים ואין ממעטים באכילת קדשים אבל בדק הבית מה יש בין זה לזה והרי הוא מודה שמשנין בדק הבית. קדשי מזבח יש מהן נאכלין ויש שאינן נאכלין יש מהן ליום אחד ויש מהם לשני ימים והנאכלין ליום אחד לא שוו במתנותיהם אלא אלו מכפרין ואלו אין מכפרין דין הוא שלא ישתנו מזה לזה אבל בקדשי בדק הבית מה הפרש בין זה לזה: